

Handläggare
Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016**Till**
Socialnämnden

Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus (Ds 2013:61)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Gillis Hammar
FörvaltningschefLeif Fransson
Administrativ chef

Sammanfattning

I promemorian föreslås att en nyanländ invandrare som deltar i insatser enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och utan godtagbart skäl avvisar ett erbjudet lämpligt arbete inte ska ha rätt till fortsatta insatser enligt lagen. Förvaltningen tillstyrker i huvudsak förslaget. Emellertid kan det få till konsekvens att den enskilde aktualiseras inom socialtjänstens försörjningsstöd, vilket inte är grundtanken med etableringsreformen.

Vidare föreslås att lagen (2009:657) om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulanssättning inom utbildning i svenska för invandrare och lagen (2010:538) om prestationsbaserad stimulanssättning inom utbildning för svenska ska upphöra. Förvaltningen tillstyrker förslaget.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat remiss av departementspromemorian ”Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus”, Ds 2013:61.

Ärendet har även remitterats till stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Älvsjö och Skärholmen, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Ärendet

I promemorian föreslås att en nyanländ invandrare som deltar i insatser enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och utan godtagbart skäl avvisar ett erbjudet lämpligt arbete inte ska ha rätt till fortsatta insatser enligt lagen. Detta ska gälla under förutsättning att han eller hon har arbete eller arbetssökande som huvudsaklig aktivitet enligt sin etableringsplan. Lagändringen föreslås träda i kraft 1 juli 2014.

I promemorian föreslås också att lagen (2009:657) om försöksverksamhet med prestationsbaserad stimulanssättning inom utbildning i svenska för invandrare och lagen (2010:538) om prestationsbaserad stimulanssättning inom utbildning för svenska ska upphöra att gälla från och med 1 juli 2014.

Förvaltningens synpunkter

Krav på nyanlända att acceptera erbjudet lämpligt arbete

Genom etableringsreformen som infördes 1 december 2010 tog staten över det samordnade ansvaret från kommunerna för introduktionen av flyktingar och andra skyddsbehövande samt deras anhöriga. Staten har även tagit över ansvaret för de nyanländas försörjning under introduktionstiden. Syftet med reformen är att åstadkomma en snabbare etablering på arbetsmarknaden för nyanlända invandrare.

Arbetsförmedlingen har haft det samordnande ansvaret för etableringsuppdraget i snart tre år. Stockholms universitet har i uppdrag av regeringen att utvärdera effekterna av reformen och en slutrapport ska lämnas i april 2016. Det finns således inga säkra slutsatser om reformens resultat.

Statskontoret har haft i uppdrag att följa genomförande av reformen och gjorde i uppdragets slutrapport (Statskontoret 2012:22) bedömningen att möjligheten för en nyanländ med etableringsplan att avvisa ett erbjudet arbete utan att det får några ekonomiska konsekvenser är orimligt. Det strider mot två syften med etableringsreformen – en snabbare etablering på arbetsmarknaden och starkare incitament att söka arbete. Arbetsförmedlingen har i en skrivelse till regeringen framfört att det bör införas en sanktionsmöjlighet om en person med etableringsplan avvisar ett erbjudande om ett lämpligt arbete. Det skulle skapa ett regelverk som överensstämmer med vad som i övrigt gäller på arbetsmarknaden.

I promemorian föreslås att etableringsplanen ska upphöra att gälla när den nyanlände utan godtagbart skäl avvisar ett erbjudet lämpligt arbete, om han eller hon har arbete eller arbetssökande som huvudsaklig aktivitet enligt sin etableringsplan. Förslaget föreslås gälla från 1 juli 2014. Ledning för bedömning vad som ska anses utgöra ett godtagbart skäl att avvisa ett erbjudet lämpligt arbete bör kunna hämtas från den praxis om godtagbart skäl som gäller inom arbetslöshetsförsäkringen.

Förvaltningen tillstyrker i huvudsak förslaget. Det är rimligt att ett likartat regelverk gäller för arbetssökande med etableringsplan och för arbetssökande på den reguljära arbetsmarknaden. Emellertid kan det få till konsekvens att den enskilde aktualiseras inom socialtjänstens försörjningsstöd, vilket inte är grundtanken med etableringsreformen. Det är svårt att beräkna omfattningen av förslaget, men det kan medföra att ett omfattande antal individer blir aktuella inom kommunerna. Kommunerna behöver i så fall kompenseras för ökade kostnader i anslutning till mottagande och stödinsatser till dessa individer.

Avveckling av sfi-bonusen

Den prestationsbaserade stimulansersättningen inom svenskundervisning för invandrare, sfi-bonusen, infördes 1 september 2010. Målet med sfi-bonusen är att förkorta tiden i utbildningen i svenska för invandrare, sfi, så att deltagarna snabbare ska etablera sig på arbetsmarknaden.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU, lämnade i december 2012 en utvärdering av den försöksverksamhet som bedrivits mellan 1 juli 2009 och 30 juni 2010 i 13 slumpvis utvalda kommuner, däribland Stockholm. Resultaten visar enligt IFAU på att sfi-bonusen endast visat positiv effekt på studieresultat i en kommun, Stockholm. Inga effekter har kunnat påvisas i de övriga deltagande kommunerna.

I promemorian anges att av omsorg om statsfinanserna bör kostnaden för sfi-bonusen ställas mot den begränsade effekt som verksamheten har uppvisat och föreslår att den avskaffas från 1 juli 2014. Kostnaden för sfi-bonus var 61,5 mnkr år 2012.

Förvaltningen tillstyrker förslaget att avveckla sfi-bonusen. Även om resultaten var bättre i Stockholm än i övriga försökskommuner finns det ingen anledning att behålla ett stimulanssystem med generellt låg effekt.

Bilaga

Departementspromemorian ”Ökat fokus på arbete för vissa nyanlända invandrare och avveckling av sfi-bonus”, Ds 2013:61